МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2016 г.

за организация на дейностите в училищното образование

(обн., ДВ, бр. 73 от 2016 г., изм. и доп., бр. 12 от 2017 г., бр. 46 от 2017 г., бр. 77 от 2017 г., бр. 48 от 2018 г., бр. 82 от 2018 г., бр. 32 от 2019 г., бр. 72 от 2019 г., доп., бр. 43 от 2020 г., изм. и доп., бр. 78 от 2020 г., бр. 85 от 2020 г., изм., бр. 92 от 2020 г. и изм. и доп., бр. 75 от 2021 г. доп., бр. 26 от 2022 г. и изм. и доп., бр. 69 от 2022 г., изм. и доп., бр. 19 от 2023 г., бр. 105 от 2023 г., доп., бр. 74 от 2024 г. и изм. и доп., бр. 75 от 2024 г., бр. 50 от 20.06.2025 г., в сила от 20.06.2025 г.).

1. **Причини, които налагат приемането на нормативния акт**

В сега действащата нормативна уредба изискванията за пътната безопасност при пътувания на децата и учениците са регламентирани в няколко различни нормативни акта, както следва:

- Закон за автомобилните превози;

- Закон за туризма;

- Наредба № 33 от 3 ноември 1999 г. за обществен превоз на пътници и товари на територията на Република България, издадена от министъра на транспорта;

- Наредба за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета на основание чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма с ПМС по съвместно предложение на министъра на туризма и министъра на образованието и науката;

В чл. 15 на Наредба № 10 от 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование е регламентирано участието на учениците в организирани прояви, изяви и мероприятия и организираното посещение на природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма. Посочено е, че редът и начинът на организиране на посещенията на природни обекти, прояви, изяви и мероприятия в обществени, културни и научни институции се определят в Правилника за дейността на училището, а провеждането им се контролира от директора. Организирането и провеждането на тези дейности в повечето случаи са свързани и с превоз на деца и/или ученици.

Все по-често институциите в системата на предучилищното и училищното образование се възползват от възможностите, предоставени в чл. 15 от Наредба № 10 и организират пътувания за деца и/или ученици, които не попадат в обхвата на наредбата

по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма. Най-често тези пътувания се реализират чрез случайни автобусни превози или превоз за собствена сметка и към момента не съществува изрично изискване за уведомяване на отговорните институции, които имат контролни функции по отношение на организираните превози за деца и ученици.

В сега действащата разпоредба на чл. 14 на Наредба № 10 от 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование е регламентирано, че през учебната година учениците ползват есенна, коледна, междусрочна, пролетна и лятна ваканция. Есенната и междусрочната най-често се състоят от един учебен ден, преди или след който има почивни дни (събота и неделя), поради което тяхната продължителност се различава съществено от продължителността на останалите ваканции.

Въвеждането на интегриран тест за националното външно оценяване по български език и математика налага прецизирането на правилата за формиране на бала.

В резултат на оценяването в отделни изпитни работи на ученици, явили се на държавни зрелостни изпити, се установяват идентични отговори на две или повече задачи, които изискват създаването на собствен текст. Въвеждането на възможност за анулиране на изпитни работи с идентични текстове по време на оценяването на държавните зрелостни изпити би имало както санкциониращa, така и превантивна роля.

В досегашната редакция на чл. 106а, ал. 2, отнасящ се до преместване на ученици от паралелка в паралелка, не бяха посочени условия, с които да се гарантира, че преместването е в съответствие с изискването за постигнат минимален бал в съответната паралелка. Това създаваше предпоставки за субективни тълкувания и допускаше неравнопоставеност спрямо учениците, приети в паралелките по ДПП.

2. Цели, които се поставят с предложените допълнения и изменения

С приемането на измененията се очаква:

- да се регламентират нормативно на национално ниво онези пътувания на деца и/или ученици, които не попадат под действието на специалната наредба по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.
- да се осигури възможност за съобразяване графика на учебното време и определянето на ваканциите с конкретната учебна година, като се отчете различния брой учебни дни, национални празници и др.
- да има ясни правила при формиране на бала за класиране на учениците чрез прецизиране на възможните балообразуващи компоненти, при условие че националното външно оценяване се провежда като интегриран тест.

- да се гарантира равнопоставеността при оценяването на държавните зрелостни изпити.
- да се дефинират допълнителни условия при преместване на учениците при спазване на условия за равнопоставеност спрямо минималния бал на съответната паралелка.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на нормативния акт

За прилагането на промените в Наредба № 10 от 2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование не са необходими допълнителни финансови средства. Предложените допълнения и изменения нямат финансово изражение.

4. Очаквани резултати от предложените допълнения и изменения

Чрез прилагането на предлаганите промени се очаква да бъдат постигнати различни резултати:

- Да се създаде нормативна рамка за безопасност и отчетност;
- Да се повиши сигурността за живота и здравето на децата в задължителна предучилищна възраст и на учениците от I до XII клас включително при пътувания, които не попадат под действието на специалната наредба по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма;
- Да се подобри координация между институциите и да се осигури по-ефективен институционален контрол, чрез систематизиране на уведомителните процеси и ангажиране на трите основни звена: РУО, ИА „Автомобилна администрация“ и МВР;
- Да се предотвратят инциденти, като се ограничат случаите на нерегламентирани, неправомерни или небезопасни превози за деца и ученици, които към момента не подлежат на специален административен надзор;
- Да определят ваканциите за всяка учебна година; така че да бъдат съобразени както с броя на учебните дни, така и с почивните и с празничните дни;
- Да се въведат нови правила за балообразуване, в случай че националните външни оценявания са под формата на тест, интегриращ няколко предмета;
- Да се предотврати преписването и подсказването по време на държавните зрелостни изпити;
- Да се прилагат критериите за наличие на физическа среда и минимален бал във всички случаи на преместване на места над държавния план-прием.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №10 от 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага анализ за съответствие с европейското законодателство.